

Les om:

Konsesjonskraft

**Finansielle
instrumenter**

**Måling og informasjon
om virkelig verdi på
finansielle
instrumenter hvor det
ikke foreligger aktive
markeder**

Energiundersøkelse

Kontaktpersoner

Energinytt.

Leder

Med dette nyhetsbrevet ønsker vi å formidle status på noen regnskapsmessige problemstillinger som vi oppfatter som sentrale for energiselskaper i Norge. I tillegg vil vi kort oppsummere hovedinnholdet i en undersøkelse Deloitte har utført i relasjon til implementering av IFRS for norske energiselskaper.

God lesning!

Grete Elgåen

Redaktør

Konsesjonskraft

De fleste av de norske energiselskapene som er pliktig til å rapportere etter IFRS, implementerte IFRS med virkning for 2007 regnskapet. Ved IFRS implementeringen oppstod det krevende diskusjoner knyttet til hvordan selskapene skulle behandle forpliktelsen til å betale konsesjonsavgift og avgi konsesjonskraft regnskapsmessig. En klarte ikke å komme til en omforent tolkning, noe som har resultert i at ulike prinsipper er anvendt blant energiselskapene for 2007-regnskapet.

En del av de større selskapene valgte med denne bakgrunn å sende et brev til Kredittilsynet der de ba om Kredittilsynets vurdering av problemstillingen. Kredittilsynet har nå behandlet forespørselen, og har i et offentlig brev av 19. desember 2008 skrevet at;

"Kredittilsynet har brukt noe ressurser på å vurdere de regnskapsmessige problemstillingene som reises i notatet, herunder har Kredittilsynet diskutert saken på et helt overordnet nivå i gruppen EECS ("European Enforcers Coordination Sessions")

som består av medlemmer fra de ulike regnskapstilsynene innenfor EU/EØS-området. Kredittilsynet har imidlertid ikke konkludert på hva som etter Kredittilsynets vurdering vil være riktig regnskapsmessig behandling under IFRS, herunder har Kredittilsynet ikke tatt stilling til om det kun vil være én regnskapsmessig løsning eller om det er flere mulige løsninger som vil være i samsvar med IFRS.

Kredittilsynet vil på det nåværende tidspunkt ikke se nærmere på problemstillingene som reises i notatet. Kredittilsynet understreker at dette ikke er til hinder for at Kredittilsynet på et senere tidspunkt likevel kan ta forholdet opp til ny vurdering.”

Følgelig forventes det ikke ensartede prinsipper i 2008-regnskapene. Notene bør derfor gi utfyllende beskrivelse av valgt regnskapsprinsipp og virkningen av valgt prinsipp i relasjon til øvrige diskuterte løsninger herunder tallfester virkelig verdi av de konsesjonskraftkontrakter som ikke kvalifiserer for "eget bruk unntaket". For beskrivelse av diskuterte løsninger henvises det til EBLs økonomihåndbok.

Høringsutkast – finansielle instrumenter

Vi har i et tidligere nyhetsbrev informert om at Norsk RegnskapsStiftelse (NRS) i mai 2008 utga et høringsutkast til regnskapsstandard for regnskapsføring av finansielle instrumenter. Formålet med standarden er på enkelte områder å gi en beskrivelse og regulering av regnskapsføring av finansielle eiendeler og forpliktelser, samt å gi kriterier og retningslinjer for regnskapsføring av sikring. Det forventes at standardens regler for regnskapsføring av sikring vil medføre endring i praksis for mange foretak i energibransjen.

I høringsutkastet står det at standarden skal anvendes for regnskapsår som starter 1. januar 2009 eller senere, men ikrafttredelsestidspunktet er senere vedtatt utsatt til tidligst 1. januar 2010. Nyhetsbrev som gir en samlet fremstilling av innholdet er tilgjengelig [her](#).

I tilknytning til høringsrunden, har det kommet inn mange og til dels kritiske høringskommentarer knyttet til høringsutkastet fra energibransjen. Det antas at høringsutkastet slik det er presentert i [nyhetsbrevet](#) vil bli endret som en følge av dette. Videre vil det trolig bli gjennomført en åpen høring i løpet av våren 2009 der forslag til endringer i forhold til høringsutkastet blir presentert.

Selv om det er naturlig å anta at deler av høringskommentarene blir tatt hensyn til i endelig standard, er det likevel viktig at regnskapsprodusentene informerer styret og eiere om mulige effekter av standarden på et tidlig tidspunkt. Som nevnt i nyhetsbrevet, vil endring i prinsipper for regnskapsføring av sikring kunne få effekt på utbyttegrunnlaget.

Høringsutkastet kan leses [her](#).

Høringskommentarer kan leses [her](#).

Måling og informasjon om virkelig verdi på finansielle instrumenter hvor det ikke foreligger aktive markeder

Som svar på finanskrisen publiserte IASB i oktober 2008 et dokument som omhandler måling og informasjon om virkelig verdi på finansielle instrumenter hvor det ikke lengre foreligger aktive markeder. Dokumentet inneholder en rekke drøftelser av tema med relevans for kraftforetak, herunder hvorvidt drøftelse av aktive versus inaktive markeder, hvorvidt det er anledning til å se bort fra observerbare markedstransaksjoner i forbindelse med måling av virkelig verdi, verdikorreksjoner og "best practise" på noteinformasjon. Det synes å eksistere konsensus på at motpartrisiko vil måtte vurderes i relasjon til måling av finansielle eiendeler til virkelig verdi. Det kan imidlertid også være verd å merke seg, spesielt i dagens markedssituasjon, at det påpekes noe inkonsistens i praksis for hvorvidt det justeres for egen kredittrisiko ved måling av finansielle derivatforpliktelse til virkelig verdi.

Dokumentet anbefales og kan lastes ned gratis på www.IASB.org.

Energiundersøkelse

Deloitte har i løpet av 2008 utført en undersøkelse der vi har sett på regnskapsmessige effekter for norske energiselskaper som har gått over til IFRS. Selv om det er variasjoner mellom selskapene, oppfatter vi imidlertid at selskapene i energibransjen har hatt relativt betydelige overgangseffekter sammenlignet med mange andre bransjer.

Vi vil i det følgende liste opp områder der vi har avdekket vesentlige overgangseffekter.

Anleggsmidler

- Når det gjelder anleggsmidler har overgangseffektene først og fremst oppstått fordi en etter IFRS har 1. aktivert periodisk vedlikehold, 2. dekomponert eiendelene ytterligere enn etter GRS, og 3. reversert tidligere oppskrivninger.
- Noen selskaper har valgt å ta enkelte anleggsmidler opp til virkelig verdi i åpningsbalansen. Vi har imidlertid ikke observert at selskaper velger å anvende verdireguleringsmetoden for etterfølgende måling.

Finansielle instrumenter

- Med ett unntak har samtlige selskaper valgt å ikke reflektere regnskapsmessig sikring i relasjon til kjøp og salg av kraft.
- Langt flere kraftkontrakter blir regnskapsført til virkelig verdi.
- Rente og valutaderivatene blir regnskapsført til virkelig verdi. Flere av selskapene anvender regnskapsmessig sikring i relasjon til disse derivatene.

Mer-/mindreinntekt

- En har vurdert det dit hen at mer-/mindreinntekt ikke kvalifiserer for eiendel/gjeld iht IFRS.

Pensjoner

- For selskapene som hadde implementeringseffekt knyttet til pensjoner, har seks selskaper valgt å benytte korridormetoden etter at en har nullstilt estimatavviket, mens fem selskaper har valgt å føre estimatendringer løpende mot egenkapital.
- Tre selskaper viste ingen implementeringseffekt ved overgang til IFRS, noe som antas skyldes at en har anvendt IFRS prinsipper også tidligere (Ref. NRS 6A).

Konsesjonskraft og konsesjonsavgift

- Som nevnt tidligere i nyhetsbrevet har selskapene anvendt ulike prinsipper for regnskapsføring av konsesjonskraft og konsesjonsavgift. Selskaper som har valgt å endre til et annet prinsipp enn etter NGAAP, har vist betydelige overgangseffekter.

Frikraft og grunneiererstatninger

- Selv om noteopplysninger knyttet til problemstillingen er mangelfulle for enkelte selskaper, ser det ut til at de fleste har valgt å regnskapsføre evigvarende leieavtaler med grunneier som et kjøp av en eiendel, der forpliktelsen til å avstå kontanter eller frikraft er ført som en forpliktelse.

Implementeringen har også gitt betydelige effekter i resultatregnskapet, og det synes klart at IFRS har gitt et betydelig mer volatil resultatregnskap for de fleste selskapene. Dette skyldes først og fremst effekten av at alle finansielle og enkelte ikke finansielle kraftkontrakter regnskapsføres til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Volatiliteten blir "forsterket" ved at de fleste ikke har anvendt regnskapsmessig sikring, i motsetning til praksis under GRS. Over halvparten av selskapene har valgt å presentere urealiserte gevinster og tap på kraftkontrakter på egen linje under driftsinntekter eller driftskostnader.

Kontaktpersoner

Ta gjerne kontakt med Deloitte sine spesialister i kraftbransjen:

Alf-Anton Eid
Partner Audit & Advisory
Tønsberg
Tlf: 33 00 39 19

Atle Farstad
Assosiert Partner ERS
Oslo
Tlf: 23 27 92 37

Bente Sverdrup
Partner Audit & Advisory
Oslo
Tlf: 23 27 93 63

Bente H. Syre
Partner Audit & Advisory
Haugesund
Tlf: 52 70 25 49

Eivind Thorstad
Fast advokat Tax & Legal
Oslo
Tlf: 23 27 96 65

Erlend Øen
Fast advokat Tax & Legal
Bergen
Tlf: 55 21 81 39

Grete Elgåen
Partner Audit & Advisory
Oslo
Tlf: 23 27 92 24

Helge Roald Johnsen
Partner Audit & Advisory
Bergen
Tlf: 55 21 82 00

Michael Irgens
Manager Consulting
Oslo
Tlf: 48 48 48 01

Omund Skailand
Partner Audit & Advisory
Stavanger
Tlf: 51 81 56 59

Ragnar Nesdal
Partner Financial Services
Bergen
Tlf: 55 21 81 85

Rune Nordstrand Olsen
Partner Audit & Advisory
Florø
Tlf: 57 75 25 11

Sissel Misund Berg
Senior manager Audit & Advisory
Oslo
Tlf: 23 27 93 71

Sondre Aannø
Senior Manager Audit & Advisory
Oslo
Tlf: 23 27 93 65

Torill Aamelfot
Partner Tax & Legal
Oslo
Tlf: 23 27 96 20

Trond Edvin Hov
Partner Audit & Advisory
Oslo
Tlf: 23 27 92 59

Per Kr. Forseth
Partner Audit & Advisory
Trondheim
Tlf: 73 87 69 22

[Home](#) | [Security](#) | [Legal](#) | [Privacy](#)

Karenslyst allé 20
Postboks 347 Skøyen
0213 Oslo
Norge

© 2009 Deloitte Touche Tohmatsu

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu, a Swiss Verein, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.com/about for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu and its member firms.

 [Deloitte RSS feeds](#)
[Unsubscribe](#)